

de la recerca, ensenyament de les matemàtiques a secundària, qüestions de gènere, matemàtica versus matemàtica aplicada, visualització de les matemàtiques a la nostra societat, l'EMS avui, què podem fer?, entre d'altres.

Cada membre de la taula aportava la seva opinió i després les persones de l'audiència podien intervenir. Destacaré dues intervencions que em van semblar interessants. Una fou la del president de la Societat Alemanya de Matemàtiques (Deutsche Mathematiker-Vereinigung – DMV), que va fer una reflexió sobre les matemàtiques i els refugiats que arriben a Europa. Va argumentar que potser el fet que el llenguatge de les matemàtiques tingui un caràcter universal podria afavorir la integració dels nouvinguts que tenen com una de les barreres fonamentals no conèixer la llengua del país d'acollida. L'altra intervenció va ser la d'una jove que es queixava de la inflació del nombre de publicacions per part de molts matemàtics. Argumentava que publicar un gran nombre d'articles l'any era incompatible amb la qualitat de les publicacions, però que els

comitès avaluadors valoraven excessivament el nombre de publicacions a l'hora de concedir beques postdoctorals o d'adjudicar posicions permanents. Aquest efecte pervers forçava els joves investigadors a publicar més per aspirar a una millor posició i el procés s'autoalimentava.

Aquesta sessió va durar dues hores. A les 18 hores tots vam sortir cap a la Place du Panthéon, on es va oferir un sopar bufet fred a la Mairie de Paris. Allí ens va rebre la tinent d'alcalde del districte on hi ha l'Institut Henri Poincaré, que va fer un petit discurs de benvinguda. Al meu entendre, que no hi assistís l'alcalde (malgrat que em consta que es van fer un gran nombre de contactes) mostra encara que la visibilitat de les matemàtiques es troba lluny d'on hauria de ser.

En aquesta darrera fotografia, feta per Sebastià Xambó a la Mairie de Paris després del bufet, em podeu veure acompanyat de Milagros Izquierdo, presidenta en aquells moments de la Societat Matemàtica Sueca, i Antonio Campillo, president aleshores de la Real Sociedad Matemática Española. Per acabar, voldria agrair a Sebastià Xambó la gentilesa que va tenir de proporcionar-me algunes de les fotografies que acompanyen aquest article.

Xavier Jarque
President de la SCM

Reunió de presidents de societats matemàtiques de l'EMS

Els dies 2 i 3 d'abril passats vaig assistir a la reunió anual de presidents de les societats matemàtiques membres de l'EMS, en substitució del nostre president, Xavier Jarque, que va haver de quedar-se a Barcelona per assistir als actes d'entrega de premis de la fase estatal

de l'Olimpíada Matemàtica. La reunió es va fer a Budapest, a la seu del Rényi Institute of Mathematics de l'Acadèmia Hongaresa de Ciències dissabte a la tarda i diumenge al matí.

Va començar amb una breu presentació dels assistents i les respectives societats (amb

gairebé cinquanta assistents, estàvem allà representades la pràctica totalitat de societats matemàtiques europees). El professor Gyula Katona va fer una presentació de la societat amfitriona, l'hongaresa, concretament la János Bolyai Mathematical Society.

Tot seguit el professor Pavel Exner, president de l'EMS, va presentar el seu informe de gestió sobre un seguit d'activitats dutes a terme per l'EMS durant els darrers mesos, i de les que estan en preparació per un futur proper. Destaca, entre d'altres, la celebració del proper Congrés Europeu a Berlín, el 7 European Congress of Mathematics (7-ECM), que es durà a terme el proper juliol del 2016, precedit per la reunió del Consell de l'EMS els dies 16 i 17. En aquest punt, el professor Volker Mehrmann, president del comitè executiu del 7-ECM, va prendre la paraula per explicar l'estat en què es troba l'organització del congrés. Val a dir que l'organització d'un congrés transversal d'aquesta magnitud no té res a veure amb la dels congressos temàtics a què estem acostumats a assistir i de tant en tant a organitzar; només pensar que el nombre de participants pot superar sobradament el miler de persones ja dóna una idea de la magnitud i complexitat de l'organització (recordem que el tercer congrés d'aquesta sèrie, el 3-EMS, va tenir lloc a Barcelona i el va organitzar la Societat Catalana de Matemàtiques amb un gran èxit organitzatiu i de participació).

La reunió següent rellevant serà el proper President's Meeting a Lisboa la primavera del 2017, seguit de l'Executive Committee, el President's Meeting i el Consell del 2018 en llocs encara per determinar. La SCM s'ha ofert per acollir alguna d'aquestes reunions a casa nostra, i tot apunta que la proposta va ser força ben rebuda pel president.

Pavel Exner també va explicar el relleu que hi haurà en breu de dos vicepresidents de l'EMS i qui en seran els substituïts. També es va referir a l'estat dels projectes que estan duent a terme les diverses comissions i comitès de l'EMS: el Comitè per a Països en Vies de Desenvolupament, la Simons Foundation, el Comitè d'Educació, ERCOM (que agrupa els centres de recerca en matemàtiques d'àmbit europeu), el Comitè d'Ètica, etc. Va comentar també la creació d'un nou comitè específic per tractar les activitats que es duran a ter-

me el 2018, Any de la Biologia Matemàtica. Finalment, va parlar sobre l'estat de l'EMS Publishing House, de la qual els matemàtics europeus ens podem sentir ben orgullosos per l'alta qualitat de les revistes científiques i publicacions que gestiona i impulsa (tot aconseguit en els pocs anys que han passat des que es va constituir).

El diumenge al matí va arribar el moment de les presentacions curtes a càrrec d'alguns dels assistents: la professora Klavdija Kutnar i el professor Juan González-Meneses van fer les presentacions de les dues candidatures que aspiren a organitzar el 8-ECM previst per al 2020: Portoroz (Eslovènia) i Sevilla (Espanya). Tot dos van exposar una idea molt sòlida i treballada de l'estat de les respectives candidatures i van oferir una molt bona imatge i garanties de bona organització en cas que fossin escollits. La decisió final la prendrà el Consell de l'EMS els dies 16 i 17 de juliol al congrés de Berlín. En paraules del president de l'EMS, «... it's going to be a hard decision».

A continuació la professora Mercedes Siles, en representació de la RSME, va presentar el projecte d'aquesta societat d'enfortiment dels lligams amb la comunitat matemàtica d'Iberoamèrica a tots els nivells. D'altra banda, la societat polonesa va donar a conèixer el projecte de comunicació que estan desenvolupant per instal·lar pantalles de TV als vestíbuls d'entrada de la majoria de centres de matemàtiques del país (actualment en tenen ja una vintena) i poder distribuir així, centralitzadament, informació d'interès a tota la comunitat matemàtica.

Una de les intervencions més impactants va ser l'exposada per la professora Betül Tanbay, presidenta de la Societat Matemàtica Turca. En un to seriós i sense amagar una profunda preocupació (personal i institucional) pel tema, va narrar els tristos esdeveniments ocorreguts recentment al seu país: resulta que fa uns mesos un grup d'acadèmics de prestigi d'aquell país, entre ells alguns matemàtics, van escriure el manifest «Academics for Peace» en què demanaven al Govern turc que fes tot el possible per resoldre, pacíficament, democràticament i amb diàleg i respecte, els problemes que l'enfronten amb el poble kurd. Com hom pot imaginar, la iniciativa no va ser ben rebuda pel Govern turc. Durant els darrers mesos el manifest no

ha parat de recollir més i més adhesions i signatures de persones i entitats de pes específic en aquell país. La qüestió s'ha complicat en les darreres setmanes, amb la detenció i l'empresonament, sense cap mena de judici, d'alguns dels autors del manifest, acusats de col·laboració amb activitats terroristes, entre els quals hi ha un matemàtic. Després de l'exposició dels fets, la professora Tanbay va expressar la seva total confiança en les persones afectades, i va assegurar que simplement són acadèmics que expressen les seves opinions, que no tenen absolutament res a veure amb el terrorisme i que són víctimes directes de la persecució política d'un govern cada cop més obscur i corrupte. Va posar fi a la intervenció, visiblement afectada, demanant el suport de l'EMS en tot allò que pogués fer. Davant la indignació dels que l'escoltàvem pels fets que estava narrant,

Pavel Exner li va respondre que l'EMS escriuria en breu una carta al president turc per condemnar els fets i demanar l'alliberament de les persones empresonades, i una carta al president Schulz per demanar-li que intervingués, des del Parlament Europeu, per resoldre aquest cas. Com podeu imaginar, aquell matí les converses informals durant la pausa per al cafè van ser monotemàtiques.

La reunió es va tancar amb un debat general entre tots els assistents sobre educació matemàtica, en què tots vam poder explicar l'estat de la qüestió a casa nostra i les idees i iniciatives que s'hi han posat en marxa. A la una del migdia, el president va agrair l'assistència de tothom, va donar la reunió per acabada i ens va emplaçar a tornar-nos a trobar a la propera reunió de presidents, a Lisboa, el 2017.

Enric Ventura
Vicepresident de la SCM

Noticiari

Publicacions Electròniques de la SCM

Una de les tasques que ens hem proposat des de la SCM és difondre textos matemàtics entre la comunitat matemàtica de parla catalana, ja siguin d'interès general o més especialitzats.

Amb aquest objectiu, la SCM va posar en marxa fa uns quants anys una col·lecció, les Publicacions Electròniques de la SCM, que complementa la publicació de revistes com ara el *Butlletí* o el *Notícies*. La idea central de la col·lecció és la publicació, amb caràcter obert i universal, de treballs de recerca, de divulgació, de contingut històric o d'interès general a l'entorn de les matemàtiques. Poden ser llibres en format electrònic o treballs que, per la seva longitud o contingut, no tindrien cabuda natural en les revistes de la Societat.

La publicació electrònica de materials docents i de recerca, a través dels contractes de lliure accés avui en dia disponibles, té alguns avantatges destacats: la immediatesa, és a dir, la ràpida disponibilitat i difusió del material

elaborat; la gratuïtat, amb llibertat d'accés i llibertat de còpia universals, o la possibilitat d'incorporar els recursos digitals i els enllaços que els autors facilitin, a banda de l'edició en paper d'un nombre limitat d'exemplars a disposició de l'autor. Tot això sense menyscabament d'una edició acurada, d'acord amb uns criteris editorials bàsics determinats pel Comitè Editorial i després d'una atenta revisió normativa del Servei de Llengües de l'IEC.

Aquest darrer aspecte ens duu a plantejar el tema de la llengua, una qüestió que no és menor en la literatura científica i acadèmica. Genèricament, les publicacions s'editaran en llengua catalana, amb l'excepció d'aquelles obres més especialitzades que, pel seu contingut, s'adrecin a un públic especialista que pugui anar més enllà dels Països Catalans. Mostra de la diversitat d'intencions i de l'abast que es pretén amb les Publicacions Electròniques són els cinc treballs publicats fins ara: